

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZAR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Aprilis 19-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

A' múlt kedden az azt megelőzőtt hus-
véti kettős innep miatt újsággal nem szol-
gálhattunk: de éppen azon napokon való-
sággal nem is volt semmi fontos tárgyunk,
ezt az egy tikkelyt kivévén, a' melly itt
következik: — “

„A' *Theban* nevű hajórol, melly Nap-
keleti Indiából evezvén, Sz. Helenához ki-
kötött, Febr. 19-dikén írta valaki, hogy
Bonaparte az Anglus Admirálistól a' *Nor-*
thumberlandrol, a' mellyen Sz. Helenához
evezett, maga mellé néhány Anglus tisz-
teket és hajós legényeket kért, társalko-
dás' kedviért, 's ezen kérését meg is nyer-
te. Hanem azután azt is kívánván, hogy
egy tsajkán, 8 derék hajós legényekkel,
időtöltés végett a' tengerre is kivezhes-
sen, ezt egyenesen megtagadta tőlle Ad-
mirális Cockburne. — „Egy estvefelé
sétálói menvén *Bonaparte*, a' kiszabott li-
néán kívül akart menni. A' strázsa elei-
be állott. *Bonaparte* megneheztelvén, kér-
dette a' katonától, hogy tudja-e, kinek
állott eleibe? Ez úgy felelt, hogy őtet jól
isméri. *Bonaparte* azonközben tovább in-
dult — a' katona réá lőtt — de nem talál-
ta. —

„*Bonaparte* a' Kormányozó eleibe vit-
te a' dolgot, 's a' katona vizsgálás alá véte-
tt, melyben kérdezte, hogy való-

sággal meg akarta-e lőni *Bonapartét*? azt
felelte, hogy valósággal meg akarta — a'
melyre nézve azonnal feloldoztatott min-
den vád és büntetés alól.“

Ez az újság tikkely tsak úgy lett vol-
na fontos, ha a' hátulsó része is meg va-
lóságosodott volna, de ugyan azon újság-
levelek által, mellyek elébb kihirdették
vala, már más nap' mindjárt költemény-
nek lenni hirdettetett. — Az óta már más
és sokkal újabb, úgymint Mártzius' 1-ső
napján indult levelek is érkeztek a' neve-
zett szigetről. Hogy *Bonaparte* Ang-
lus tiszteket 's mátrózokat kívánt és nyert
maga mellé, e' mind igaz: hanem, hogy
a' strázsa:al az a' története lett volna, a'
mit iránk, ebből semmit sem tudnak az
újabb tudósítások. — „*Bonaparte* min-
den nap' két órát szekerezik vagy lovagol;
haza érkezvén asztalhoz ül, 's eszik. A'
körüllette lévők most is nagy alázatossággal
viseltetnek hozzá. Mikor jó kedve van 's
valakivel nyájáskodni akar, aszszony akár
férjü legyen az, annak megszoríttya gyengén
a' füle' hegyit. Ezt az Anglus tisztekkal
is tselekszi, mikor valami olyant mondanak
néki, a' mit szeret. Tsak Admirális
Cockburnéval nem ereszkedett ennyi-
re össze.

A' *Morning Chronicle* így okos-
kodik a' *Bonaparte* Sz. Helenai lakásáról: —
„Ez előtt nem költött a' Napkeleti ker-

reskedő társaság Sz. Helena szigetére többet 7000 font Sterlingnél; pedig ezen summából még ja' tiszteknak 's útozóknak is szabad asztalt tartani köteleztetett a' Kormányozó: Most fizetnek a' Ministerek a' Kormányozónak, pedig senkinek nem tartozik asztalt adni, 12,000 font Sterlinget. A' fő Kvártélymester, a' Generál-Adjutáns, az 1200 emberekből álló őrző sereg, a' Bonaparte' asztala, 's a' szállító hajók, melyek a' szigetre eleséget 's egyéb szükséges dolgokat hordanak, esztendő által 80,000 font Sterlingben kerülnek. A' Bertrand' szállásáért 3057 fontot fizet Ország-lőszerünk. A' sziget körül strázsáló hajóinkra 100,000 fontot költünk esztendőt által. Eszszerént mind ezeket a' költségeinket könnyen tehetjük 300,000 font Sterlingre (3 millió forintnál többre.) Hami Bonapartét a' Toverbe vagy a' Dunbertoni kastélyba zártuk volna: itt, hasonló bátorság és jobb élet mellett, nem kellene többet költenünk reá esztendőnként ezer font Sterlingnél. Azon 300,000 font Sterlingekkel, melyeket Sz. Helena szigetén reá költünk, fizethetnők azoknak a' 6 millióknak kamatjokat (interesseket), melyeket a' jövedelemtől való taksának eltörlése miatt költsön venni kénytelenítettünk.

A' Globe nevű újság azt erőssíti, hogy az, hogy az úgy nevezett Ellenkező-résznek tagjai között hasonlóság uralkodna, tsak a' Kurír által kötetett mese legyen. A' czivódás és gyanuskodás a' meggyőzettek között uralkodik, nem pedig a' győzedelmesek között, 's a' t."

A' koronaörökös Hertzezné' férjének a' Coburgi Hertzeznek *naturálizáltatása* (Ánglussá való tétetése) véghez ment a' Parlamentumnak mind két házában. Ő ennekutánna Kendáli Hertzeg, a' koronaörökösne pedig Kendáli Hertzezné név alatt fognak élni, 's össze való házasságok után sem fog a' Hertzezné semmi olyan megkülönböztetést kapni, mellyel

a' Királyi familiabeli egyéb Hertzegek és Hertzeznéék élnek. Kendáli Hertzezné titulussal még eddig tsak az I-ső György Király' felesége élt volt. A' Hertzeznéék még a' tselédjei is tsak a' férje', a' Kendáli Hertzeg', és nem a' Királyi familia' formaruháját fogják hordozni. Igyélt *Lorndonban*, az újabb időkben, a' nem régen meghalálozott *Braunschweigi* Hertzezné is, a' még életben lévő 3-ik György Király testvére. —

A' Régens Princz Mártyusz' 27-dikén valósággal béérkezett Brightonból, a' hol régtől fogva lakott, *Londonba*; 28-dikén nem tért a' *Carltonhousei* palotában a' Princznek udvarolni kívánó sokaság: de tsak a' Királyi vérből való Hertzegek, Ministerek és idegen udvarok' követei botsáttattak audientiára hozzá. Ezen estve az annyánál a' Királynénál vatsorált. Az egészségnápról napra jobbult.

A' *Londoni* udvornál lévő *Austriai* Követ, a' maga attyát *Eszterházy Miklós* 6 Hertzezségét, Mártyusz utolsó napján a' Régens Princzhez audientiára vitte és beműtatta.

Mint hogy Prokurátor Brougham, mint már említettük, az alsó házban a' Régens Princz' személyét igen nagy alacsony-ságokkal érdekelvén, egyebek között azt is mondotta vala, hogy a' Princz a' legmegvetettebb emberekkel legyen összesztatoltatásban: erre nézve a' *Londoni* újságok közzül egygyik, hogy ennek a' gonosz sértegetésnek egész gyalázatosságát ki nyilatkoztassa, jónak lenni találta mind azokat a' személyeket, kikkel a' Princz valamely összesztatolódásban él, közönségesen megnevezni. Ezek a' személyek a' következők: A' Királyné 6 Felseges *Karolina* (Charlotta), *Augusta* és *Márice* Királyi Hertzegaszszonyok; a' *Yorki* Érsek feleségestül; az *Exeteri* Püspök feleségestül; Gróf *Liverpool* feleségestül; Marquis *Herford* feleségestül; Lord *Ellentorough* feleségestül; Lord *Sidmouth*; Gróf *Chi-*

chesterné; Lord Ilchesterné; Lord Louvain feleségstül; *Gróf Percy; Lord Soudesné* leányostül; *Lord Browlouné; Lord Lonsdale; Lord Louther; Gróf Yarmouth, Gr. Richmond; Lord Strangford; Lord Charlton; Lord Parkerné* leányostül; *Arbutnot, Becket's Croker* urak, 's a' t. —

A' Kurir, mint Udvari Ujság, hevesen kikelt Brougham ellen, azért, hogy a' Régens Princz ellen az alsó házban a' már tudva lévő gyalázó beszédre kibotsátkozni mérészlott, azért, hogy a' Princz azoknak a' halálos ítéleteknek aláírását, mellyeket az ítélőszékek a' múlt December és Januárius hónapok alatt sok bűnös emberekre kimondottak 's a' mellyekkel a' *Newgatei* tömletz tele van, illy sokáig elhalasztotta. — „Ilyen beszédet, igyszoll a' Kurir, tsak a' *Morning-Cronicle* adhatott a' Brougham' úr szájába; lehetetlen, hogy a' Nagy Britanniai Parlamentum' háza illy rettenetes rágalmazásokat elhalgatott volna, vagy hogy ezek egy képviselőnek szájából, annyival is inkább a' Brougham urébol jöhettek volna ki, ki a' Wallisi Hertzegnének hivatalszerént kirendeltetve lévő Tanácsosa, 's a' ki ezen Hertzegné' leányának (a' koronaörökösnek) is, hasonló Tanácsosa szeretne lenni., — Végezetre meghívja a' Kurir mind azokat a' férjfiakat, kik a' Régens Princz körül való legszorosabb társaságot teszik, hogy kérjenek számot Brougham úrtól, azért, hogy őket megromlott embereknek, tekozlóknak, 's több e'fféléknek nevezte; mert különben magok ki fogják magokat rekeszteni egy batsület szerető társaságbol. —

Az említett alacsony beszédre Mártz. 21-én mérészlott volt Brougham a' Princz ellen kibotsátkozni, 's a' mint erősítik Mártzius' 30-dikán a' Recorder mind azokat a' halálos ítéleteket, mellyek a' Decemberben és Januáriusban megítéltetett szemelyeket illetik, a' Princz' eleibe terjesztvén aláírás végett, ó Királyi Hertzegsége a' halálos büntetést mind ezeknek elengedte.

Admirális *Cochburne'* helyébe, Admirális *Sir Pulteney Malcolm* neveztetett *Sz. Helenai, Isle-de-Francei, és Kápi* (a' Jó reménség' fokánál lévő) fő tengeri Kommandánsa, a' ki ezen tengerek felé, a' *Newcastle* nevű, 50 ágyus hajón 10 napoknak elteltése előtt el fog evezni. Velle egygyütt mennek - el oda ugyan ezen hajón, a' *Bonaparte'* őriztetésére való ügyelés végett, a' Frantzia és Orosz Biztosok is. Az Austriai Császári Biztos Báró *Stürmer* úr, az Orontesen fog elevelzni oda. *Prussus* Biztos nem fog küldtetetni.

A' Parlamentum' utóbbi üléseiben semmi igen nevezetes tárgyak nem fordultak elő. Az Ellenkező-részen lévők folytatják annak sürgetését, hogy a' békesség' idején külömbkülömbféle kiméllések tétetethetnek a' fennáll armádánál. A' *Londoni* polgárok' kéro' levelét, a' melyben ugyan ez a' dolog kívántatik, beadta a' *Sussexi* Hertzeg a' Parlamentumba, 's letette, további megfontoltatás végett, az asztalra. Hasonló kéro' leveleket adtak-bé más városoknak neveikben, *Lord Landerdale, Egremont, Melville,* 's mások.

Wilberforce azt tudakozta, hogy mennyire mentek már a' Hatalmasságok azon czélnak tökéletes elérhetésére nézve, hogy a' *Rabszolgák' vására* egészen eltörölthessék, 's megegygyezett-e már ebben Spanyol ország' is? — Minister *Lord Castlereagh* erre, 's több egyéb ilyen forma kérdésekre, ekképpen felelt: — „A' Spanyol országlószék azt mondja, hogy 8 esztendőnek előtte ezt a' vásárt egészen félbe nem szakaszthatja. És ha szintén megtalál is a' Spanyol Udvar ezen nyilatkozatása mellett maradni, ellene ezért hadat izenni tsakugyan nem lehet. A' mi az Orosz, Austriai, Prussus, és Frantzia Udvaroknak határozásaikat illeti, erről majd tsak azután lehet bizonyost mondani, midőn ezen Udvaroknak Londonban lévő Követeik, a' magok Udvaraiktól, az ezen tárgyreánt való kérdésekre nézve útasítást vesze-

mek. A' nemzet' sürgető kívánságait az ország' adózássainak lejjebb szállítására nézve, a' lehetőségig teljesíteni iparkodik az Országglószék. A' szaladra vettve lévő hadi taksá, Irlandiában is ellőröltetik. Egyéb hadi taksáknak ellenben, mellyek mind egygyütt valami hetedfél millió font Sterlinget tesznek, még egy esztendeig fenn kell állani. A' jövedelemtől és szaladtól való taksáknak eltöröltetése által okozott fogyatkozás pedig, 6 vagy 8 millió fontoknak költsönvevése által pótoltatik. —

Frantzia Ország.

A' Creuse' departamentjében már hozzá fogtak a' Szabadság' fáinak kötyavetyére való hányásához. A' belőlle bejövő summa a' szegényeknek rendelkezett. —

Párisban Aprilisnek 1-ső napján hozzá fogtak a' General-Stáb' épülete előtt lévő piatzon, számos fegyverben álló katonaságnak jelenlétében, azoknak a' Sasoknak, Stempeleneknek, Petséteknek, és a' bitangolás' idejebeli egyéb jegyeknek semmivé való tétettetésekhez, mellyek azokban a' departamentekben találtattak meg, mellyekből az első katona osztály áll.

Paterson kisaszszony, a' Bonaparte Jeromos első felesége, a' maga jussaira nézve, mellyeket ezen Ex-Királyhoz tarthat, kinek még feles jöszágai vagynak Frantzia országban, pert akar indítani ez ellen, a' melly figyelmetességet érdemlő per fog lenni.

A' Generális Drouot' pere a' Párisi (első katona osztály') ítélőszéke előtt April. 6-dikán elkezdődvén, 's réá nézve még azon ülésbe szerentsésen el is végződött, mint-hogy a' hét ítélőbírák közül ellene csak négyen, hárman pedig mellette voksolván, a' vád alól feloldoztatott. (A' Frantzia katona törvények szerint, arra, hogy valaki bűnösnek lenni ítéltethessék, legalább is öt voksoknak kell lenni kettő ellen). Ez a' per nagyon magára vonta vala a' közön-

ség' figyelmetességét. Drouot maga is mondott-el a' bírák' előtt egy nevezetes beszédet.

„A' Brüsseli Oraculum nevű újság, így szollanak a' Frankofurtumi közönséges levelek, arra láttatik különösfordítani iparkodását, hogy olyan tudósítást adjon ki, mellyek által a' Frantzia országban lévő Prussus katonaságnak magaviselete gyaláztatik. E' nekünk ennyivel szembetünőbbnek látszik lenni, hogy mi éppen az ellenkezőről vagyunk tudósítatva, és hogy nevezetesen a' Mósa és Ardennes departamentjeik, mellyeknek ügyekben a' Brüsseli nevezett újság beszéll, az ott lévő Prussus seregekkel igen jól meg legyenek elégedve.“

B é t s.

Egy Kurir azzal a' tudósítással érkezett meg ide tegnap Monachiumból, hogy ott e' hónap' 14-dik napján, az Austria és Bavaria között való jövedőbéli határokat és birtokok' meghatároztatását illető közönséges Kötés, az Austriai Császári és Bavarai Királyi telyes hatalmú Biztosok által aláíratott legyen. — Ezen egygyezésnek ereje szerint ismét birtokosává lett Austria az úgy nevezett Hausruckviertel', Innviertel', és a' Salzburgi Fejedelemség' azon részeinek, mellyeket az 1809-dik esztendőben Bétsben készült Kötés szerint Bavarának által engedett vala, kivéven a' Waging, Titmaning, Teisendorf, és Leufen nevű környékeknek a' Salzach és Sale bal partjainkon lévő részeiket, és a' Tirolisnak még Bavarinál maradó Vils nevű vidékét, a' mellyekért ellenben Austria a' Bavarai Korona' birtoka' alá bocsátja azon tartománydarabokat, mellyeket ő most a' Rénus' jobb és bal partjai felől bír. — Ennek a' Kötésnek ratifikáltatása Monachiumban 14 napok alatt fog kitserlétetni 's a' tartományoknak, valamint azoknak, mellyek Austriahoz vissza térnek, úgy azoknak is a' mellyek Bavarának engedtetnek.

átaladattatása, a' jövő Május 1-ső napján esik - meg.

A' Bétsi Reformata Ekkleziának első Prédikátora, a' Triesti Megye Superintendense, 's egyszersmind az itt lévő egyesült Protestáns, Ts. K. Consistoriumok Tanácsosa Hilchenbach Károly Ur, a' folyó Aprilis' 13-dik napján életének 68-dik esztendejében meghalálozott. Az Ekkleziánál és a' Cs. Kir. Consistoriumnál hosszú ideig híven folytatott hivatala mellett, különös gondját fordította a' Protestáns Oskolák' jó karba való helyezettetésére; a' mellyeket fáradhatatlan munkássága által, nem csak mindenkor a' legjobb állapotban tartott; hanem azokat a' tanulókat is, a' szülék' örömeire 's megnyugtatóására, öregbítette is. A' szegények is gyámolító Pártfogójokat vesztek el a' Megholtban; kinek halálát valamint minden Hit'sorsosi, úgy számos egyéb baráti is szívből fájlatják.

Felsőes Urunk méltóztatott L. B. Rothenshauseni Redl Imre Ur ó Nagyságát, a' ki eddig a' Felsőes Magyar Országú Udvari Cancellárián practizált, jeles készülete, szorgalmatossága, és némes erköltssei tekintetéből, ugyan azon Felsőes Cancelláriánál Udvari Honorarius Concipistának kegyelmesen nevezni.

V e r o n a.

Az ó Cs. Kir. Apostoli Felsőes' rendelése szerint, a' boldogult Császárné ó Felsőes holt teste a' folyó Aprilis 9-dik napján megbalzamoztatván, 10, 11 és 12-dikben a' gyászos nyújtóztatóra közönségesen kitétetett, 's végre 13-dikban, az ó Felsőes' volt Udvarnokjai által kísértetvén, Veronából Béts felé elindított.

Az útban, a' hol a' tartományokon által hozzák a' holt testet, ugyantsak ó Cs. K. Felsőesének egy más különös rendelése szerint, a' Kormányzsékek' Tanácsaikkal kísértetvén, minden Parochiális templomoknál megszenteltetik, 's az éjjeli megállapodásoknak helyeiken a' főbb templomokban, gyászos nyújtóztatókra kitétetetik.

Az ó Cs. Kir. Felsőes által meghatározott éjjeli megállapodásoknak rendje szerint, e' hónapnak 26-dik napján érkezik-meg Bétsbe a' boldogultnak holt teste, a' hol az Udvari templomba vitetik, ott 27-dikben kitétetik, és 28-dikban délelőt is kitétetve maradván, ez nap este a' Felsőes Udvari szokott halotti közönséges pompával eltemetetik, 's végre a' következő napokon Vigiliák és lélekért való ájtatosságok tartattnak.

V e l e n t z e.

Az innen érkezett tudósítások szerint Felsőes Urunk oda e' hónap' 9-dik napján reggel megérkezett, 's még az nap' délután hasonlóképpen megérkezett oda Mária Ludovika Fő Hertzegasszony s' Pármai Hertzegasszony ó Felsőes is.

Jóniai Szigetek.

A' Korfui levelek szerint ott az Anaplades nevű helység' bíráját Calogoropulo Tödört halálra ítélték azért, hogy a' pestist illető rendelések ellen hibázott; 's már ki is állott volt agyonlövésre a' katonaság: de éppen akkor megérkezett oda Oberster Vögelsang a' kegyelemmel. Más 9 emberek, halonló büntételért, agyon lövettettek; 's azolta még keményebben megtiltatott a' pestises embereknek a' magok házaiktól való eltávozás.

Aprilis 18-dik napján adtak 100 Forint Haszas pénzért 346 forintot Váltózában. Egy Császári aranyért 16 fl. 2 kr.